

Temat: Polska w czasach stalinizmu.

- **15.12.1948 r.** – powstanie PZPR
- **22.07.1952 r.** – uchwalenie Konstytucji PRL

1. Powstanie PZPR:

- rozpoczęcie procesu sowyetyzacji w kraju.
- w latach 1948-49 przeprowadzono weryfikacje członków partii PPR i PPS (Polska Partia Robotnicza i Polska Partia Socjalistyczna), wówczas doszło do procesów sądowych polityków PPS. Celem było zjednoczenie obu partii, ale przy dominacji komunistów z PPR.
- 15 grudnia 1948 r. na Politechnice Warszawskiej powstała z połączenia PPS i PPR komunistyczna **Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR)**. Na jej czele stanął dotychczasowy prezydent i I Sekretarz KC PPR Bolesław Bierut, który od kilka lat ściśle współpracował z Rosją. Bolesław Bierut (1892-1956), to działacz komunistyczny, prezydent Polski, agent NKWD (Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych - aparat represji policyjnej), w latach 1947-1952 pełnił funkcję prezydenta, a w latach 1952-1954 był premierem.
- Władysława Gomułkę i jego zwolenników usunięto z partii, a następnie uwięziono.

2. Kult jednostki – oddawanie czci **Józefowi Stalinowi**, propaganda wizerunku wodza, kult przywódcy ZSRR, osiągnął wręcz formę sakralną, przedstawiany jako geniusz, nadczołowiek. Imieniem Stalina nazywano zakłady pracy, szkoły, place, ulice itp. Józef Stalin zmarł 5 marca 1953 r.

3. Stalinizm w Polsce:

- od wyborów w 1947 r. komuniści w pełni kontrolowali sytuację polityczną w kraju.
- nastąpiło rozbicie zbrojnego podziemia, które było przez aparat bezpieczeństwa prześladowane- członkowie podziemia byli skazywani na śmierć lub długotrwałe kary pozbawienia wolności, a także byli kierowani do obozów pracy.
- po wzroście znaczenia komunistów rozpoczął się proces zmniejszania roli pozostałych partii.
- rozprawiano się z opozycją oraz z podziemiem w sposób bardzo brutalny.
- życie obywateli poddano pełnej kontroli.
- chłopci i robotnicy stali się przedstawicielami nowego ustroju Polski.

4. Socrealizm – realizm socjalistyczny, tematyka związana głównie z pracą robotników i chłopów. Symbole: obraz pt. „Podaj cegłę”. Tematyka głównie wykorzystywana w działach socrealistycznych.

5. Propaganda komunistyczna:

- wzniesienie w Warszawie Pałacu Kultury i Nauki.
- aby zyskać miejsce na nowe budowle w Warszawie wyburzano całe dzielnice kamienic z przełomu XIX i XX wieku, a które nadawałyby się do odbudowy.
- wszelkie audycje radiowe czy spektakle teatralne były poddawane kontroli poprzez cenzurę.
- środki propagandy: prasa, radio, plakaty.
- przejęcie kontroli nad wszystkimi dziedzinami życia.

6. Represje polityczne – represje polityczne dosięgły również Kościół katolicki i podziemie.

7. Stefan Wyszyński (1901-1981) to Prymas Polski od 1948 r., został poddany represji przez władze komunistyczne, w latach 1953-56 był internowany. Zorganizował w 1966 r. obchody 1000-lecia Chrztu Polski.

8. Konstytucja – 22.07.1952 r. – przyjęto konstytucję, która przetrwała z licznymi zmianami, aż do 1997 r. Na mocy tej ustawy powstała nowa nazwa państwa PRL – Polska Rzeczpospolita Ludowa – orła pozbawiono korony, odrzucono trójpodział władzy, funkcję parlamentu pełniła tylko jedna izba poselska (sejm), zlikwidowano senat oraz urząd prezydenta. Główną władzę w państwie sprawował I Sekretarz PZPR. Ustrój państwa dostosowano do wzorców sowieckich.

Zadania na ocenę;

1. Wskaż zmiany polityczne i społeczne, jakie nastąpiły w okresie stalinowskim.
2. Oceń metody sprawowania władzy w Polsce na początku lat 50.
Czas na realizację zadań do 6 listopada 2020 r.

Proszę ponadto, aby przepisać powyższą notatkę z lekcji - można ją oczywiście skrócić i zapisać najważniejsze kwestie.

